

**UCHWAŁA NR XXVIII/250/2022
RADY GMINY STANISŁAWÓW**

z dnia 23 lutego 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024

Na podstawie art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) w związku z art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.), Rada Gminy Stanisławów uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stanisławów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2022r.

Przewodniczący Rady Gminy

Waldemar Zbytek

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 - 2024

Stanisławów 2022 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawa prawna Programu.....	3
3. Diagnoza demograficzna i społeczna gminy Stanisławów.....	4
4. Analiza SWOT.....	10
5. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024.....	12
6. Adresaci Programu.....	18
7. Realizatorzy i partnerzy Programu.....	18
8. Finansowanie Programu.....	18
9. Monitoring i ewaluacja Programu.....	19

1. Wprowadzenie

Rodzina jest pierwszym, naturalnym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Jej zadaniem jest zapewnienie prawidłowego rozwoju biologicznego i psychospołecznego dziecka. Rodzina kształtuje osobowość człowieka, jego postawy, system wartości i aktywność. Przekazuje tradycje, wzory zachowań i zasady współżycia społecznego. Zdarza się jednak, że realizacja funkcji spoczywających na rodzinie jest zagrożona przez różnego rodzaju trudności. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników takich jak alkoholizm, przemoc, bezradność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Są to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci i wtedy niezbędne jest wsparcie z zewnątrz przez instytucje i służby zobligowane do udzielania pomocy rodzinie.

Zasady wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821). Zgodnie z art. 176 pkt 1 w/w ustawy, do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Konsekwencją powyższego zapisu jest opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Podstawowym założeniem Programu jest zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, mającego na celu przywrócenie im zdolności do prawidłowego pełnienia tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego.

W zakresie udzielania pomocy rodzinom oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków dezintegracji rodzin Program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych, a także środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie,
- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny z poszanowaniem godności wszystkich osób.

2. Podstawy prawne Programu.

Podstawą prawną do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821).

Zapisy Programu są spójne z przepisami prawa dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny oraz ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stanisławów na lata 2022 – 2029.

3. Diagnoza demograficzna i społeczna gminy Stanisławów.

Gmina Stanisławów jest gminą wiejską o powierzchni 106,4 km², stanowi 9,1 % powierzchni powiatu mińskiego. W jej skład wchodzi 29 miejscowości. Gmina Stanisławów ma 6755 mieszkańców, z czego 50,17 % stanowią kobiety, a 49,83 % mężczyźni

Struktura demograficzna przedstawia się następująco:

- osoby w wieku produkcyjnym stanowią 61,66 % ogółu populacji i są dominującą grupą wiekową,
- osoby w wieku poprodukcyjnym to 17,02 % ogółu mieszkańców,
- osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 21,32 % ogółu mieszkańców.

Z danych statystycznych pozyskanych z Urzędu Gminy Stanisławów wynika, że na przestrzeni lat 2019 – 2021 liczba ludności w gminie utrzymuje się na podobnym poziomie. Maleje liczba osób w wieku produkcyjnym oraz liczba urodzeń, wzrasta zaś liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela Nr 1 Stan ludności w gminie Stanisławów

Rok:	2019	2020	2021
Liczba ludności	6756	6743	6755
- w tym kobiety:	3374	3382	3389
- w tym mężczyźni:	3382	3361	3366
Ludność w wieku:			
-przedprodukcyjnym	1385	1411	1440
w tym:	1044	1058	1075
-dzieci w wieku 0-12			
-młodzież w wieku 13-17	341	353	365
-produkcyjnym	4224	4208	4165
-poprodukcyjnym	1102	1124	1150
Urodzenia żywe	63	78	65
Zgony	72	69	83
Przyrost naturalny	-9	9	-18

Źródło: Dane statystyczne Urzędu Gminy Stanisławów

W zasobach gminy znajdują się 3 budynki mieszkalne, w których znajduje się 10 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 472 m². Wszystkie budynki zlokalizowane są w Stanisławowie (ulica Szkolna, Zachodnia, Lubelska). Mieszkania są 2 pokojowe z kuchnią. Liczba mieszkańców wynosi 12 osób. Wszystkie mieszkania posiadają instalacje elektryczną, wodno – kanalizacyjną i łazienkę.

Na terenie gminy Stanisławów zlokalizowane są dwa żłobki, jeden prywatny liczący 8 miejsc i jeden samorządowy liczący 20 miejsc, 5 przedszkoli, w tym 2 gminne i 3 niepubliczne oraz jeden punkt przedszkolny. W Stanisławowie znajduje się: Przedszkole Gminne w Zespole Szkolnym, Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Dolina” oraz „Raj Malucha”, w Ładzyniu Przedszkole Gminne w Zespole Szkolnym, w Pustelniku Przedszkole Prywatne „Promyczek” oraz Punkt Przedszkolny „Dolina Muminków”. Łączna liczba dzieci w przedszkolach wyniosła w 2021 roku 339.

W gminie znajdują się trzy Szkoły Podstawowe: w Ładzynie, Pustelniku i Stanisławowie, w których uczyło się 714 uczniów (35 oddziałów). W szkołach podstawowych zorganizowane są Oddziały Przedszkolne do których uczęszcza 159 dzieci.

Na terenie gminy Stanisławów znajdują się obiekty, które zapewniają mieszkańcom kontakt ze sportem i kulturą. Zajęcia sportowe zapewnia Uczniowski Parafialny Ludowy Klub Sportowy Tęcza Stanisławów, zaś główną instytucją działającą w obszarze kultury jest Gminny Ośrodek Kultury w Stanisławowie. W ramach jego struktury działa Gminna Biblioteka Publiczna w Stanisławowie, wraz z filiami w Ładzynie i w Pustelniku. Instytucje te dają mieszkańcom możliwość samorealizacji, rozwoju zainteresowań oraz udziału w różnorodnych imprezach kulturalnych i sportowych.

Opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy Stanisławów zapewnia Centrum Medyczno – Diagnostyczne z filią w Stanisławowie i w Pustelniku.

Gmina posiada również rozbudowany i dobrze działający system pomocy społecznej, którą rodzinie i dziecku w gminie świadczy Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Stanisławowie.

Dla potrzeb Programu opracowano Kartę Diagnostyczno – Statystyczną zawierającą m.in. informacje na temat liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń wypłacanych przez GOPS, liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej, rodzin objętych procedurą “Niebieskie Karty” oraz osób zgłoszonych do GKRPA. Karta diagnostyczna posłuży do analizy danych o rodzinach objętych wsparciem oraz określenia dalszych celów pracy z rodziną.

Tabela Nr 2 Karta Diagnostyczno – Statystyczna.

Wyszczególnienie:	Rok:		
	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	126	144	177
Liczba osób objętych programem rządowym “Posiłek w szkole I w domu”	141	127	136
Liczba osób zakwalifikowanych do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020	420	402	357
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	823	833	846
Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego	1388	1428	1454
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	295	308	269
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	15	21	16
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów szkolnych	51	37	32
Liczba dzieci korzystających z zasiłków szkolnych	1	5	1
Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia “Dobry start”	942	953	-
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	1	1	1
Liczba rodzin którym wydano z Kartę Dużej Rodziny	92	30	22
Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	229	95	76
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	11	10	10
Liczba rodzin objętych procedurą “Niebieskie Karty”	22	22	22
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	2	1	1
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	2	0	0
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin korzystających ze wsparciem asystenta rodziny	16	17	17
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	33	31	31

Źródło: Dane z GOPS w Stanisławowie oraz z USC w Stanisławowie

W ostatnich latach można zauważyć tendencję wzrostową liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Analizując przyczyny przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2019 – 2021 należy stwierdzić, że głównymi powodami były niski status materialny rodzin, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Tabela Nr 3 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz powód przyznania pomocy.

Wyszczególnienie:	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem, w tym:	126	274	144	301	177	353
Rodziny z dziećmi	44	185	56	211	50	178
Rodziny niepełne	13	42	14	43	20	65
Powód przyznania pomocy			Liczba rodzin:			
			2019 r.	2020 r.	2021 r.	
ubóstwo			51	48	51	
bezrobocie			18	14	22	
niepełnosprawność			41	52	48	
długotrwała lub ciężka choroba			58	60	58	
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność			12	12	8	
przemoc w rodzinie			20	7	5	
bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego			45	50	31	
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego			2	3	1	
alkoholizm			24	21	21	
narkomania			1	0	2	

Źródło: Dane z GOPS w Stanisławowie

Poczucie bezpieczeństwa i stabilizacja każdej rodziny zależy przede wszystkim od pozycji na rynku pracy dorosłych jej członków oraz od warunków materialnych tej rodziny. Z danych pochodzących z Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim wynika, że w roku 2020 stopa bezrobocia wzrosła w stosunku do roku 2019 po czym obniżyła się w kolejnym roku. W 2020 roku wzrosła też liczba osób bezrobotnych z gminy Stanisławów, po czym w 2021 roku spadła do poziomu z roku 2019. Znaczącą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne tj. pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat. Utrzymywanie się długiego okresu pozostawania bez pracy stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilania się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego, co w konsekwencji może prowadzić do zachowań agresywnych i przemocy w rodzinie. Związane z tym osłabienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziny w sposób szczególnie naraża dzieci na poszukiwanie alternatywnych, w tym destrukcyjnych, form aktywności, związanych ze spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Nawet krótki okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem.

Tabela Nr 4. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Stanisławów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mińsku Mazowieckim w latach 2019 – 2021.

Rok:	2019	2020	2021
Stopa bezrobocia	4,8%	6,2%	4,6 %
Bezrobotni ogółem	109	132	110
Osoby bez kwalifikacji zawodowych	35	53	37
Wykształcenie			
Wyższe	15	13	12
Średnie	39	53	46
Zawodowe	30	33	31
Gimnazjalne i poniżej	25	33	21
Płeć			
Kobiety	58	65	55
Mężczyźni	51	67	55
Wiek			
Do 25 r. ż.	15	20	18
Od 25 do 54 r. ż.	71	91	74
Powyżej 54 r. ż.	23	21	18
Czas pozostawania bez pracy			
Długotrwale bezrobotne	58	60	58
Do 6 miesięcy	41	49	39
Od 6 do 12 miesięcy	13	29	20
Od 12 do 24 miesięcy	29	15	23
Powyżej 24 miesięcy	26	39	28
Oferty pracy			
Liczba ofert pracy	100	131	140
Liczba podjęć pracy	78	76	83

Źródło: Dane Statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

Z danych GOPS wynika, że rodziny z dziećmi stanowiły 34,92% ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2019r., 38,89 % w 2020 r. oraz 28,25 % w 2021r. Rodziny borykające się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wyniosły w roku 2021, 17,51 % ogółu rodzin korzystających z pomocy Ośrodka. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny posiadające problem opiekuńczo - wychowawczy mogą otrzymać pomoc w formie asystenta rodziny. Asystent prowadzi pracę z rodziną poprzez realizację planu pracy we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Wspieranie rodziny powinno polegać w szczególności na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, a także w poprawie sytuacji życiowej rodziny – zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego, udzielaniem pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych oraz wspieraniem aktywności społecznej rodziny, udzielaniem pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa

dzieci. Wsparciem asystenta rodziny szczególnie obejmuje się rodziny z małoletnimi dziećmi, w których występuje problem przemocy w rodzinie czy uzależnienia od alkoholu.

Niepokojące jest, że wśród osób poszkodowanych w wyniku przemocy w są też dzieci. Przemoc w rodzinie pozbawia dziecko wszystkich podstawowych potrzeb: ciepła, bezpieczeństwa, miłości. Przemoc nie pozostaje bez wpływu na rozwój fizyczny i psychiczny dzieci. Doświadczanie przemocy może powodować szereg problemów natury fizycznej, psychicznej, jak i problemów dotyczących zachowania się dzieci oraz ich funkcjonowania wśród ludzi.

Na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Stanisławów został powołany Zespół Interdyscyplinarny. Zespół to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu. Celem głównym Zespołu Interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tabela 5: Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) w Stanisławowie w latach 2019 – 2021.

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba spotkań ZI	9	15	13
Liczba osób objętych wsparciem ZI	65	63	64
liczba rodzin objętych pomocą ZI	22	22	22
Liczba procedur Niebieskie Karty A prowadzonych w danym roku	11	11	15
Liczba sporządzonych Niebieskie Karty C	8	17	14
Liczba sporządzonych Niebieskie Karty D	14	12	12
Liczba zakończonych procedur z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu planu pomocy	1	3	3
Liczba zakończonych procedur z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań	2019 r.	2020 r.	2021 r.

Źródło: Dane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Stanisławowie.

Zjawisko przemocy w rodzinie często wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Według danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego w Stanisławowie większość sprawców fizycznego lub psychicznego znęcania się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu. Działania informacyjne w skali całego kraju oraz lokalne, w tym cykliczne kampanie „Reaguj na przemoc” przyczyniają się do zwiększenia

wśród ofiar i świadków przemocy świadomości dotyczącej poznania swoich praw oraz nazw i adresów instytucji pomocowych.

Na terenie gminy Stanisławów od kilku lat ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych (placówki handlowe, zakłady gastronomiczne) kształtuje się na porównywalnym poziomie. Obecnie funkcjonują 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz 17 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) oraz przepisy prawa miejscowego - Uchwała Nr XXXVIII/307/2018 Rady Gminy Stanisławów z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Stanisławów oraz zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Stanisławów, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego w dniu 3 września 2018 r. pod pozycją 8354.

Prawidłowość korzystania z zezwoleń sprawdzana jest poprzez kontrole punktów sprzedaży prowadzone przez upoważnionych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stanisławowie. Działając na podstawie art. 25 i 26 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Komisja podejmuje również czynności związane z procedurą zobowiązania osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.

Do zadań GKRPA należy:

- inicjowanie działań dotyczących realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu zobowiązania do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),
 - kierowanie do Sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu zobowiązania do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - udział w postępowaniu sądowym,
- wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Gminy Stanisławów lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy,
- udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Rodziny z gminy Stanisławów borykające się min. z problemem uzależnień, przemocy w rodzinie, mogą otrzymać wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemami psychospołecznymi mieszczącym się w budynku Urzędu Gminy Stanisławów. Punkt konsultacyjny pełni bardzo ważną rolę w lokalnym systemie pomocy. Psycholodzy prowadzą porady indywidualne dla:

- osób uzależnionych,
- osób, u których istnieje ryzyko nawrotu alkoholizmu i zjawiska narkomanii,
- współmałżonków i partnerów osób uzależnionych,
- osób doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc w rodzinie,
- osób w kryzysie emocjonalnym, a także konsultacje dla nastolatków uzależnionych od substancji psychoaktywnych i ich rodzin.

W roku 2021 psycholodzy przeprowadzili łącznie 276 konsultacji dla 91 osób.

Psycholodzy Punktu Konsultacyjnego prowadzą również warsztaty dla osób współuzależnionych, doświadczających przemocy, a także warsztaty umiejętności wychowawczych. Współpracują z kadrami pedagogicznymi, udzielają konsultacji w sprawach indywidualnych uczniów oraz całych klas.

Do głównych zadań Punktu Konsultacyjnego należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a w szczególności:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych;
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu);
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie informacji o możliwościach powstrzymania przemocy, stosownego wsparcia i pomocy;
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

Powyższe zadania realizowane są przez:

- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- psychoterapeutę, specjalistę ds. uzależnień i współuzależnień,
- psychologa.

4. Analiza SWOT.

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nimi stoją. Pozwoliła również oszacować potencjał jakim gmina dysponuje oraz określić stopień w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom rodzin.

MOCNE STRONY:	SŁABE STRONY:
- dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in.	- niskie zainteresowanie osób udziałem w

przez pracowników GOPS, dzielnicowego, - ścisła współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, - doświadczenie wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny, - zapewnienie kadrze GOPS szkoleń - zatrudnianie asystenta rodziny, - baza instytucji wspierających rodzinę w szczególności: Urząd Gminy, GOPS, Policja, szkoły, przedszkola, organizacje pozarządowe, - sprawnie działający Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, GOK oraz grupa samopomocowa AA. - prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - zatrudnianie dwóch psychologów, terapeutów uzależnień, - prowadzenie ośrodka wsparcia Klub Senior +, - wsparcie gminy dla działań w obszarze sportu dzieci i młodzieży, - funkcjonowanie placówek oświatowych na terenie gminy; - szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych, - realizacja programów profilaktycznych, - realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, - realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020, - wybudowanie nowoczesnego żłobka i przedszkola, - nowoczesnych boisk i sal gimnastycznych, - bezpłatny dostęp do poradnictwa psychologicznego i prawnego, - dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny.	grupie wsparcia dla osób współzależnionych/doświadczających przemocy, - zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy, - brak wolontariatu, - brak świetlic środowiskowych na wsiach, - niewystarczająca ilość propozycji spędzania wolnego czasu oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej, - brak środków na poszerzenie oferty wsparcia rodziny.
SZANSE:	ZAGROŻENIA:
- zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli na temat problemów uzależnień i przemocy, -zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, - wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, - stałe podwyższanie kwalifikacji pracowników	- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej i dziedziczenie ubóstwa, - zanik więzi, tradycji rodzinnych, „pęd życia”, - zaniebywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców, - wzrost tendencji do rozpadu rodziny i indywidualizacji życia,

systemu pomocy społecznej, - polityka państwa przyjazna rodzinom, - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dzieci, - większa aktywność organizacji pozarządowych, - rozwój kompetencji rodzicielskich, - wzrost aspiracji edukacyjnych rodziców i dzieci.	- brak zaplecza lokalowego na placówki wsparcia dziennego, - wypalenie zawodowe pracowników, - zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci.
--	--

5. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024.

Cel główny programu:

Wzmocnienie funkcji rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo - wychowawczego dla dzieci.

Cele szczegółowe:

1. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu.
2. Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno - bytowej.
3. Wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umacnianiu więzi rodzinnych.
4. Umożliwienie dzieciom umieszczonym w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej powrotu do rodzin biologicznych.

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w Programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetowym zadaniem Programu jest ochrona dzieci przed wkraczaniem w zastępczy model opieki - utrzymanie dzieci w rodzinie, a w przypadku, gdy znajdują się one w pieczy zastępczej – reintegracja rodziny i powrót dzieci do rodziny. Osiągnięcie tak sformułowanych celów wymaga wdrożenia wyznaczonych zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych - harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów, partnerów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe i przewidzianych efektów.

Cel szczegółowy 1: Podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu.				
Zadania:	Realizatorzy:	Czas realizacji:	Wskaźniki realizacji zadania:	Przewidywane efekty:
1. Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną.	- GOPS	2022 - 2024	- liczba rodzin objętych pracą socjalną, - liczba umieszczeń w pieczy zastępczej.	-wzrost liczby specjalistów przygotowanych do pracy z rodziną problemową, - zwiększenie skuteczności pomocy osobom i rodzinom, - podnoszenie kompetencji pracowników socjalnych, - praca z jednostką nastawiona na przywrócenie jej kompetencji w rozwiązywaniu problemów osobistych i rodzinnych.
2. Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny.	- GOPS	2022 - 2024	- liczba asystentów rodziny, - liczba rodzin objętych asystenturą rodzin.	- zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych i poprawy relacji między członkami rodziny, -wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich, - rozwinięcie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców, - zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zadań asystentów rodziny.
3. Monitorowanie rodzin niewydolnych wychowawczo.	- GOPS	2022 - 2024	- liczba monitorowanych rodzin.	- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach poprzez wczesne reagowanie na pojawiające się trudności, - natychmiastowe reagowanie na pojawiające się problemy w rodzinie.
4. Ustanawianie w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	- GOPS	2022 - 2024	- liczba rodzin wspierających.	- przekazanie prawidłowych wzorców wychowawczych, - wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich.
5. Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego,	- GOPS, - GKRPA,	2022 - 2024	- liczba osób objętych różnymi formami wsparcia i poradnictwem	- skrócenie czasu oczekiwania na pomoc specjalistów, - udzielanie niezwłocznego wsparcia rodzinom w

treningu umiejętności wychowawczych, terapii rodzinnej i mediacji.	- PCPR, - PP-P.		specjalistycznym.	kryzysie, - poprawa funkcjonowania rodzin i osób korzystających ze wsparcia, - poprawa relacji między członkami rodziny.
6. Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez organizowanie lokalnych imprez integracyjnych.	- GOPS, - Urząd Gminy, - organizacje pozarządowe	2022 - 2024	- liczba imprez, - liczba uczestników.	- poprawa funkcjonowania rodzin, - poprawa relacji między członkami rodziny.
7. Zapewnienie dostępu do szkoleń osobom świadczącym wsparcie interdyscyplinarne.	- GOPS, - Zespół Interdyscyplinarny - GKRPA	2022 - 2024	- liczba szkoleń, - liczba osób w nich uczestniczących.	- wzrost liczby specjalistów przygotowanych do pracy z rodziną problemową, - wzrost kompetencji osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem, - zmniejszenie zagrożenia wypaleniem zawodowym.
8. Opracowywanie i realizacja programów na rzecz rodzin.	- GOPS, - organizacje pozarządowe	2022 - 2024	- liczba programów, - liczba osób nimi objętych.	- zwiększenie świadomości w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych, - nabycie lub zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.
9. Wspieranie stałej współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny i wypracowanie standardów działań.	- GOPS, - GKRPA - Zespół Interdyscyplinarny, - PCPR, - Policja, - Sąd Rejonowy, - organizacje pozarządowe	2022 - 2024	- liczba zawartych porozumień o współpracy, - liczba wspólnych działań.	- zintegrowanie działań na rzecz dzieci i rodzin.
10. Przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym, które w konsekwencji prowadzą do podejmowania przez służby działań interwencyjnych.	- GOPS, - GKRPA - Zespół Interdyscyplinarny, - PCPR, - Policja, - Sąd Rejonowy, - organizacje pozarządowe	2022 - 2024	- liczba udzielonych porad, - liczba upowszechnionych ulotek informacyjnych, - liczba prelekcji i warsztatów.	- zmniejszenie ryzyka powielania zachowań skutkujących nieprawidłowymi postawami, - zmniejszenie skali sytuacji kryzysowych.

Cel szczegółowy 2: Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej.				
Zadania:	Realizatorzy:	Czas realizacji:	Wskaźniki realizacji zadania:	Przewidywane efekty:
1. Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim.	-GOPS	2022 - 2024	-liczba udzielonych świadczeń, -liczba osób nimi objętych, -koszt świadczeń.	- pomoc materialna i rzeczowa dla rodzin w trudnej sytuacji życiowej, - zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych.
2. Realizacja programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.	-GOPS, -placówki oświatowe z gminy Stanisławów oraz inne objęte porozumieniami	2022 - 2024	- liczba osób objętych wsparciem.	- dożywienie osób ubogich w tym dzieci.
3.Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.	-GOPS	2022 - 2024	- liczba osób objętych wsparciem.	- dożywienie osób ubogich.
4.Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	-GOPS, -placówki oświatowe, -organizacje pozarządowe.	2022 - 2024	- liczba przyznanych stypendiów, - liczba przyznanych zasiłków szkolnych.	- pomoc materialna dla rodzin w trudnej sytuacji życiowej.

Cel szczegółowy 3: Wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umacnianiu więzi rodzinnych.				
Zadania:	Realizatorzy:	Czas realizacji:	Wskaźniki realizacji zadania:	Przewidywane efekty:
1. Organizowanie festynów rodzinnych w tym gminnego pikniku z okazji dnia dziecka, spotkania mikołajkowego.	- GOPS - Urząd Gminy - organizacje pozarządowe	2022 - 2024	-liczba zorganizowanych imprez na rzecz rodziny.	- poprawa stylu życia, - integracja rodzin, - umocnienie więzi rodzinnych.
2. Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.	- GOPS, - placówki oświatowe z gminy Stanisławów oraz inne objęte porozumieniami	2022 - 2024	- liczba zorganizowanych wypoczynków, - liczba uczestników.	- umiejętność organizowania czasu wolnego, - wyrównanie szans dzieci i młodzieży.
3. Wspieranie działań mających na celu organizację czasu wolnego w tym organizowanie pozalekcyjnych zajęć w tym sportowych i hobbystycznych.	- Urząd Gminy, - GOK, - placówki oświatowe, - organizacje pozarządowe	2022 - 2024	- liczba zajęć, - liczba uczestników.	- poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, - skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów infrastruktury.

Cel szczegółowy 4: Umożliwienie dzieciom umieszczonym w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej powrotu do rodzin biologicznych.				
Zadania:	Realizatorzy:	Czas realizacji:	Wskaźniki realizacji zadania:	Przewidywane efekty:
1.Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.	- GOPS, - PCPR	2022 - 2024	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	- skrócenie pobytu dziecka poza rodziną biologiczną, - powrót dziecka do rodziny.
2.Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	- GOPS, - PCPR, - Sąd Rejonowy, - domy dziecka, - rodziny zastępcze	2022 - 2024	- liczba działań podejmowanych na rzecz reintegracji rodziny, - liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych.	- ograniczenie czasu pobytu dziecka poza rodziną biologiczną, - powrót dziecka do rodziny biologicznej, - poprawa społecznego funkcjonowania rodziny biologicznej.
3.Współpraca z rodziną biologiczną w zakresie tworzenia planu pracy, zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.	- GOPS, - PCPR, - Sąd Rejonowy, - domy dziecka, - rodziny zastępcze	2022 - 2024	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, - liczba opracowanych i realizowanych planów pracy, - liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych.	- ograniczenie czasu pobytu dziecka poza rodziną biologiczną, - poprawa społecznego funkcjonowania rodziny biologicznej, - powrót dziecka do rodziny biologicznej.

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2022 – 2024 zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci. Wskazane zadania do realizacji celów zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające. Należy podkreślić, że wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności. W rodzinę należy inwestować i wierzyć w możliwość samodzielnego wykonywania podstawowych funkcji. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swej dorosłości kształtują społeczeństwo. Zaproponowane w Programie działania stanowią rozwinięcie planów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stanisławów 2022 - 2029. Dzięki uzyskanemu przez rodzinę wsparciu zmieniają się relacje panujące w rodzinie, eliminowane są błędy wychowawcze, rodzice dzięki stałemu motywowaniu przez asystenta rodziny biorą udział w różnego rodzaju terapiach odpowiednich do występujących problemów, dzieci uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych i w zajęciach z pedagogiem. Wieloaspektowa praca z rodziną biologiczną, ochrona odpowiedniego poziomu życia rodziny oraz rozwój specjalistycznego wsparcia pozwoli na ograniczenie umieszczania dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.

6. Adresaci Programu.

Niniejszy Program adresowany jest do rodzin z dziećmi przeżywających trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Uzupełniający charakter będą miały działania powszechnie skierowane do rodzin lub ich członków, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Mowa tu o ogólnodostępnych działaniach promujących wartości rodzinne i wspólne spędzanie wolnego czasu oraz o ofercie poradnictwa specjalistycznego. Część działań skierowana jest do specjalistów pracujących z rodzinami objętymi pomocą.

7. Realizatorzy i partnerzy Programu.

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stanisławowie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny w Stanisławowie;
- placówki oświatowe działające na terenie gminy Stanisławów;
- Gminny Ośrodek Kultury w Stanisławowie;
- Ośrodek Zdrowia w Stanisławowie i w Pustelniku;
- Komisariat Policji w Stanisławowie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Mińsku Mazowieckim;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mińsku Mazowieckim;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Mińsku Mazowieckim;
- Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia zajmujące się szeroko rozumianą pracą z rodziną.

8. Finansowanie Programu.

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2022-2024 będą środki finansowe z budżetu gminy, środki pozyskiwane z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań programu.

9. Monitoring i ewaluacja Programu.

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stanisławowie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stanisławowie przedłoży Radzie Gminy Stanisławów sprawozdanie z realizacji Programu.

Uzasadnienie

Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821). Powołany przepis stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Niniejszy Program jest kontynuacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021. Jego głównym celem jest wzmocnienie funkcji rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo - wychowawczego dla dzieci, podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu, wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej, wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umacnianiu więzi rodzinnych, a także umożliwienie dzieciom umieszczonym w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej powrotu do rodzin biologicznych. Program zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci. Wskazane zadania do realizacji celów zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające.